Francisco Guadayol
Café

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ PLASSA DEL P. FAURA, 2 baixos	**PERIODIC QUINCENAL** Any I Núm. 4 Artés, 21 de Febrer de 1918	PREUS DE SUBSCRIPCIÓ: **A l'any 2'50 Ptas.** **Número solt 10 céntims**

EL PERIODIC NO'S FA SOLIDARI DE CAP DE LES IDEES SOSTINGUDES PER ELS SEUS COL·LABORADORS

Als electors del districte de Castelltersol

Mai una lluita havía despertat tanta espectació com aquesta decissiva d'ara. Tant atuit geïa aquest districte sota les urpes afilades dels cacics, que les eleccions no eren més que'l triomf ignominiòs dels qui no tenien més rahò que'l poder, ni més argument que la força. I l'home que predica arrèu de les terres espanyoles ideals de redempció i d'avenç, sacudint per sempre més el jou del caciquisme, havía d'agrair, l'acta no a la voluntat popular, sino a uns quants desaprensius que robaven, amb amenasses, la dels altres. Quant en Cambó seu al Congrès, no parla per éll, la paraula del poble, sinó el ressò més virulent dels quins l'han endogalat, agarrotantlho.

Prò, per totes les tiranies del mon, arriva la seva hora de decadencia. Com mes alt es l'escambell, més soroll fà al caurer i trocejarse. Hi ha un clam unànim per tot el districte, contra la conducta d'En Cambó com a diputat. Per tot arrèu no més se ouen que queixes irades damunt la seva actuació nula per complert. Veus de totes les viles properes s'apleguen en un mateix impuls d'espolsar la seva ombra. Ningú ha rebut mai d'éll ni una atenció ni una curiositat. Cap problema ni necessitat del districte ha volgut satisfer amb la seva influencia. Moltes comissions rurals, que li havien donat, generosament el vot, han trovat a casa seva les portes tancades. Mai ha escoltat, per dur una mica de goig, els anhels del poble. L'home que en una mà hi dú les riendes d'Espanya, no ha tingut temps per oferirnos, com premi, una millora. Si consegui que la plutocracia no pagués els beneficis extraordinaris de la guerra, per nosaltres, que li posàrem l'investidura, no ha lograt ni un pont ni una carretera.

Aquesta es la núa veritat, que cap apassionament polític pot tirar a terra. Tothòm, amics i adversaris, coven el mateix descontent pel qui ha abassegat aquest districte, sense altres mires que la seva comoditat i ambició personals. Pero ven-

turosament desde un quant temps, se senten ja arrèu palpitacions de llibertat i de vida. Ja no es això, aquella terra morta del vergonyós article 29. Ja hi ha qui sab plantar cara a n'els hipòcrites i a n'els traidors que fan de la política no un noble apostolat sino un ofici de vilesa. Damunt del desitj de tots d'escombrar de per aquí al «leader» regionalista, que'ns oblida a nosaltres humils, per surar en altres esferes mes grans, s'hi extén com una taca el calvari d'Artés.

Els quins viviu aprop, ja harèu sabut les horribles hassanyes. Es tot una tragedia de maldat i de foscor, amarada de llàgrimes i llaments. Després de 30 anys de viurer ofegats sota el làtigo crudel d'un cacic omnipotent, al estrenyer una volta mes la corda que apretava, el poble en pes es revoltà un jorn, sedent d'una vida més digna. I, desde allavors, tots els epissodis viscuts han sígut una cadena de lluites desesperades. Per un cantò, la gent d'Artés, pidolant arrèu allò que no's pot negar a ningú; justicia. I a l'altre banda, com una colla de corbs, el cacic i el diputat tramant conxorxes brutals i arrivant a totes les extralimitacions per posar, de nou, una argolla més punyenta. Sempre en Cambó ha defensat al diner, no a la veritat; ha sigut el paladí, no de la rahó sino del favoritisme. En l'assumpte artesenc la seva poixança s'ha inclinat, no al costat de l'ardidesa d'una multitut que li demanava no més que llibertat i justicia, sino que ha sigut el protector dels quins s'han xuclat la sanc del poble pacient dels quins han carregat un dèficit de 40 mil durus, dels quins cometeren un desfalc en les arques; de 14 mil pessetes i altres gestes — que son tot capìtols d'una política podrida. El redemptor d'Espanya s'estima mes protegir l'ilegalitat encarnada en un ricacho que no pas la rahò, quant porta brusa i espardenyes.

L'exemple d'Artés ha d'èsser un mirall etern per tots els pobles d'aquest nostre districte. Gran es la potencia d'un cacic, pero res hi ha en definitiva mes consistent que la fermesa i voluntat d'un poble. Ell, en últim extrem exercint els seus drets sagrats, es l'únic senyor de sos destins gloriosos. Amb l'ajuda de tots i sense desmaiar, amb l'unió cordial de totes les persones honrades, a Artés, malgrat els milions enterrats en les caixes, malgrat ler pressions més indignes i revoltants, el poble ha lograt escombrar a n'els detentadors de sos interessos i de la seva alegria. I encara ha bastit, com símbol de fe i de treball, una grandiosa fàbrica, orgull de tots els qui hi han dut les seves suors i esperances. Quant tothom s'enllassa en un nús valent, tots els atacs s'estrellen davant la fortalesa. Si en tots els pobles del districte hi germina abundosa la llevor artesenca, prompte s'haurà escombrat, també, a n'el diputat xorc, que no te més ideal que el seu escombrament ni més il·lusió que la dictadura.

Que ningú defalleixi a n'aquesta hora suprema. de vida o mort pel districte. Es tracta d'un moment en que, amb els nostres vots, podèm esborrar lo fet i obrir una vía nova, de prosperitat i grandesa. Tot depen doncs, de la nostra voluntat, de la nostra febre, del treball que aportèm an a la lluita encesa. Que surti en Cambó per Barcelona; que si grans son els seus somnis i les seves petulancies, gran es la ciutat i aquí lo que ens convé, no es talla ni ambició, sino bondat i ganes de servir a tothora. Tenint tants anys a un politic de tanta alçada, no pot presentar ni una sola millora feta a n'els quins li han servit d'esqueneta per assolir ressonancies profitoses.

En front d'aquest quefe funest, que no més ha posat verí i rencunia a qüestions locals qu'habia de resoldrer, nosaltres vos oferim el nom, plè de prestigi, d'home nou, que avui es llensa a la brega pùblica, amb tota l'abnegació de la jovenesa i amb aquell ardiment heròic dels començaments. En Carles Ibáñez de Ibero. No hèm pas de fer aquí un elogi que no necessita, perque ja li han prodigat mondials publicacions. Enginyer i Doctor en lletres la seva ploma ha traspassat, per sa valua totes les fronteres, havent adquirit a París una reputació ben sólida essent l'únic redactor espanyol en diaris extrangers com L'Eco de París.

Els seus estudis sobre qüestions socials son conegudíssims i lloats arreu. A Fransa hi ha ocupat llocs preeminents com el de President de l'Associació Espanyola i Vocal de la Cambra Oficial de Comerç. No's tracta, doncs, per oposar a n'el home de la cara aguda de Syloc, d'un pelacanyas, sino un home de joventut i de mèrit, qu'ha dedicat la vida al estudi i al treball. En Carles Ibáñez, al Congrès, aviat s'enduría el respecte i l'admiració dels seus companys de llegislatura.

Cal que ningú desmaï an aquet instant decisiu perque una deserció o una indiferencia son traidoríes. Tothom deu aportar el seu concurs a mida de la seva forsa, an aquesta obra grandiosa de neteja i construcció. Tots els qui desitjin que el diputat elegit sía un eco fidel de les apiracions populars, que vinguin a les nostres files espesses.

Tots els qui vulguin que aquet domini despòtic d'en Cambó sia cambiat per bé de tots, per un altre home de bona voluntat i esperit de justicia a la nostra vora hi trovarà companyia. que no volèm altra cosa més que el districte de Castelltersol no sía el cau d'un vividor o d'un farsant, que ha explotat bastardament la seva confiansa, sino que sía una terra assahonada per tots els avensos i prosperitats que es mereix.

El nostre diputat, en Carles Ibáñez de Ibero, no perteneix a cap agrupació política, perque l'amor a la grandesa de la patria en lloc del mon necessita etiquetes de coloraina, An aquesta lluita d'ara cal oblidar les predileccions particulars, per pensar tant sols, en foragitar d'aquí al home que ha prostituit les causes mes santes en benefici propi. No som ni de la dreta ni de l'esquerra, sino gent que vol, per damunt de tot, llibertat i justicia. I tenim mes amor a Catalunya, encès dintre del cor, que no pas aquells que n'han fet un monopoli. Mai el nom sagratíssim de la terra volguda el farèm servir per aixecar pedestals de baixesa. Ni protegirèm sempre als de dalt ni al de baix sino a aquell que tinga la raho al costat, perque en els núvols de l'injusticia s'hi congríen moltes voltes atiades per les protestes, les tempestes del poble.

A votar, doncs, tothom com un sol home; que quan hi ha unió i entussiasme com ara el triomf es segur i alena en totes les ànimes. Que ningú s'abstingui de pendre part en la contenda empenyada, perque un vot en blanc o quedat a casa, es una empenta que es dona al adversari. Que complexi tothom amb el seu deure anant el diumenge vinent a les urnes amb aquell convenciment que ja es el preludi del guanyar, depositant el vot amb el cap ben dret, com un símbol de regeneració. No espantar-se per les armes que emplein els enemics; com que veuen tremolar l'antic castell de la seva poixansa, fins l'últim cartutxo gastaràn per defensarlo. Dalit i fora, companys del districte, que el triomf es nostre. Una aubada de llibertat es vesslluma ja en l'horitzó després de tants anys de tenebres. Aquells amos que el dissabte al pagar la setmanada us donguin una papeleta per anar a votar contra la vostra conciencia amb l'amenaça de la fam, despreciеulos. La vostra dignitat val molt mes que unes quantes pessetes. Axís lograrèm que aquet districte entri en una era nova de progrés i avenç. No volèm «leaders» desdenyosos sino homes de cor i de bondat. No volèm «fenòmenos» de metamòrfosis sinó un home de seny i de treball. En tots nosaltres està el secret de la lluita. Que tothom formi en l'exèrcit lliberador que ens ha de dur á la victoria.

I si n'hi ha algún que, per un escrúpol sentimental o una preferencia catalanesca es resistis a anar contra en Cambó, que pensi una mica amb lo que ha fet amb la gent d'Artés i en lo que farà en els altres pobles, quan un cas axís aparegui;

Himnes, llassets, "cacarotes", arroç i granallades

D'ensà que Artés es un poble que dona que dir als veins, després de tants segles de «muts i a la gabia», passen unes coses que n'hi ha, ben be, per llogarhi cadires. La nostra vila, fa un any, es un espectacle pintoresc continuu ont un fet ridícol es dona la mà, cada día, amb ún altre qualsevol, que fà riure força. No es que vulgam dir – Deu ens en lliuri — que sía una sucursal de Sant Boi ni que a tothom n'hi falti un bull, perqué de sobres sabèm que a molts, ni amb quatre bulls s'els tornaría a posar el cervell a puesto. La passió per una idea o altra està molt be que fassi fer, a n'els encegats, alguna bestiesa perqué tothòm ja sab, com deia el capellanet del carrer de Sant Pere, que «tots som flacs i miserables» i una carallada, mes o menys, no'ns ha pas de condemnar. Pero totes les coses, com els trajos bons, tenen la seva mida. Ara mateix entre nosaltres, per Carnaval, hi ha hagut una barreja tant extranya de «puntillos» suats, que s'hi pot sucar pa una estoneta.

Ara veieu! Aquí Artés, per més pena que fassi el dirho, no hi hagut mai cap idea política, perquéel fum de la xemencia aquella, qui sab els havia enterbolit el front. Lo cert es que la gent. en arrivar el diumenge, en lloc de formar unions d'idealitat d'un o altre partit, garlen i criden en les rodones inofensives de «manilla» i «dòmino», que no fan mal a ningú. El camp ideològic artesenc es un ermot que esgarrifa; no hi floreix ni un escardot tant solsament per remei. I aquets tres díes de disfresses, veusaquí que tot d'un plegat, com els bolets després de la pluja, han sortit, aquí Artés, predilecions sentimentals sobtades, d'un patriotisme mes o menys barato. Menos mal que tot això, a la fí, no deurà passar d'una broma barruda ¡ai! barrada de Carnestoltes.

Tots els «esquirols», el dimars de la gatzara, duien clavat a l'americana un llasset amb les quatre barres, que deuríen èsser de sanc. Es natural que'n un escamot com el seu hi abundi amb tant devassall la barra perqué entre nosaltres, fet i fet, tots ens coneixém. N'hi havía que entre la seva i la que tra-

ginaven a la solapa gairebé no podíen caminar. Altres, en canvi, encare que no s'haguessin disfressat, vestits i tot de cada día, semblaven amb el llasset, «cacarotes»; el vell Quim, per exemple, i la vella Lluisona, tant resignats. feien una mica de compassió. ¡Quí els ho havía de dir, a la seva edat, que per estimar al «sanyó» Pepet s'havía de dur vermell a un cantó de gec com un símbol de fidelitat! Criatures n'hi hagué— coses de canalla—que n'anaven farcides i fins ne vegerem una que s'hi va orinar sense pensar—santa ignoscencia — que s'embrutava damunt del carinyo del amo. La majordona, amb aquella encesor que peta, també la lluía mitj amagada dessota la manteleta, com una proba palpitant de l'adhesió rectoral Algunes dones,

o mes entussiastes que les altres, s'en varen posar un damunt de cada pit, en actitut d'alletar, heroiques, l'insignia de la patria. Quant respiraven fort, la bandera de Catalunya, tant pura sempre, tremolava, amb un rubor de séure sobre aquells palpissos ofrendats a la sagrada causa.

No s'hi val pas a desfigurar els conceptes tendenciosament. Un foraster que hagués contemplat aquella febre de barra, catalana o propia, s'huría cregut que'ls «esquirols» tenien el monopoli del amor a la terra nostra. Cal que tothòm s'assabenti be de les coses «especials» que'n nostra vila ocorren. Ningú ens guanya, a nosaltres, en adoració fervent per Catalunya.

Lo trist es que'ls ideals no's puguin agermanar amb la pràctica de la vida al veurer que les idees de nostres quefes, que tant en teoría estimém, sien hassanyes d'oprobi en la realitat del calvari d'Artés. Es una cosa ben coenta que'ls impulsos del nostre cor hagin d'aturarse davant l'ignominia de les conductes. Es precís posar els punts damunt de les ís i que tothòm sàpiga que la gent d'Artés, catalana de soca arrel, que desitja, més que ningú, la redempció del nostre viure nacional, lo que no pot estimar mai es a les persones qu'han prostituit aquells ideals per afavorir causes privades. L'afecte a les coses catalanes, que mai se refredarà, no ha pas d'èsser obstacle per no volguerlo encarnar, necessariament, en una groga figura de jueu, al servei de potentats caciquistes.

Pero els pobres esquirolets, que creuen com uns xais marcats, ¡qué saben ells, pobrissons, del regionalisme i del problema català! Son coses aquestes, que'ls venen amples. Duien el llasset al costat com hi haurien pogut dur una taca o una capsa de mistos de cinc. Algúns n'hi havía que passaven pel carrer, cap baixos, com si's diguessin interiorment: ¡Ves quina comedia ens fan fer per defensar dotze ralets diaris! Pero com que l'obediencia ha sigut sempre una virtut i totes les rebeldíes, portes endins de la cuadra, s'han d'apagar, caminaven amb una conformitat que enternía, com els cristians quant els duien al sacrifici, qui sab si pensant, ademés, que'ls llassets sempre han servit, a tot arrèu, no per demostrar carinyos sino per estacar gossets de tota mena.

Es veu ben be que les coses dolentes sempre s'encomanen. Si a n'el «Cassino» els va sortir aquesta granellada d'infern amb mangra, la brava joventut del «Café Nou», també fèu tocar «la Marsellesa», amb un entussiasme tant inesperat que'ns feïa somriurer. ¡Ai els meus fills! Ni amb himnes d'una i altre classe s'arreglarà la qüestió d'Artés. Si no hi ha radicals a la nostra vila i un «Progreso» solitari s'adorm en la taula del café ¿d'ont sortíen aquells «bravos» darrera la cançó forta i revolucionaria, llensats per uns quants jovincels emocionadissos? Tot això, en resum es fullaraca pura. El qui tingué l'idea de fer tocar a n'els pobres mùsics l'himne valent, després d'haverlo sentit, devía quedar com si hagués descobert les Amériques o com una partera després de la deslliurança. Tant ridícol e inoportú es el llasset catalanista al Cassino com la Marsellesa al Café Nou, perqué ni els uns son nacionalistes ni els altres republicans, sino colles locals, amb les sancs exaltades, en un día de Carnestoltes. L'assumpte d'Artés s'ha de deslligar, per complert, de coloraines de capelleta i de cornetins d'una Bastilla d'estar per casa. Tot. a últim extrem, es engreixar al adversari.

¡Qui ho havía de dir que a Artés passessin tantes coses! Ja feïa be aquella velleta que no's volía morir mai, perque creguèu que'l nostre poble, avui en día es un sainet que n'hi ha per «lleparshi els bigotis», amb tocs dramàtics a estones, per donarli mes variació. El dimars de Carnaval, a la tarde, com s'ha fet sempre, es donà l'arroç a n'els menesterosos, lo qual es molt d'agrair. Donces, segurament per evitar ¡quin dupte hi cab! un conflicte es permeté que els dos bàndols encesos es posessin, no a cent kilòmetres de distancia, qu'hauría sigut lo lògic, sino a la mateixa plassa, per ferse denteta els uns als altres. Si això no es posar una esca al foc, que baixi Sant Farriol i ens ho digui. Es respirava, per allí, una mena de olor de pinya seca que encenía els esperits. Separats els uns dels altres per dos rengles de cadires i vigilats per la guardia civil, a un cantò hi havía els bons i els dolents a l'altre banda, com estarèm un altre cop, s'hagi arranjat o no l'assumpte d'Artés, el día del Judici.

Mai ningú s'havía atipat amb tanta guardia a la vora i donava bò de veurer aquells plats d'arroç, fumant i olorós, que s'empassava la gent sense fer cas de pressión de cap mena. «Ara es hora, catalans» devien pensar en els seus adintres. Fou una llàstima que molts llassets s'embrutessin, al menjar, amb els grans que queien de la boca, omplintse l'ensenya santa de pics llepissosos, en honor a l'urbanitat. Prò

el moment suprem fou quant, a mitj dinar es presentà el Dr. Claudi Sala, acompanyat d'amics lluint barretina, i tot el poble en pes esclatà en un aplaudiment sincer i veritable, sortit del cor, mentres els «esquirols» callaven d'un avergonyiment que'ls remordía i el quefe seu, que pateix ¡Reina Santíssima! del estòmac, es tornava groc, com un ciri dels bons. Allò, dos anys endarrera, fet a les barbes del capataç, no hauría pogut ni somniarse.

Pero— «aún hay más señores» — aquest Carnaval estava predestinat per algún gitano, a èsser inagotable. Això dels contrapunts, a n'els pobles, es una cosa deliciosa. Al vespre, a l'hora de la passada del Cassino, desfilaren, als ulls d'Artés, cinc o sis caballs guarnits, com si Sant Antoni hagués fet tard i volgués tornar fer brometa la vigilia del dimecres de Cendra. Hi havía una bandera catalana —¿ja hi tornèm a ser?—després venía una bandera espanyola —¿en qué quedém?—i un colla de dones disfressades, que feien caure boca-badats !Quíns enagus! ¡Quíns pantalons més suggestius! ¡Quines guarnicions més capritxoses de camisa amb llassos! Allò semblava un harèm ambulant, amb perfum de «boudoir». Passaven pel carrer agafades de les mans, perqué, segurament, no caiguessin i llensaven uns crits guturals de «u, u u» que, está clar, ningú entenía.

De principi ens crèiem que no fossin com altres anys, «senyoretes» fàcils del «Petit Doré» manresà, que venien a dur una mica d'humor — ¡han de cavilar tant! — a n'els majordoms galants i libidinosos, pero després ja vàrem veurer que «tot era de casa». Al cap de poca estona, la comitiva del poble. amb menos atxes que candeles, feia esclatar rialles per tots els carrers. Es ballà tota la nit amb aquell esborrajament, que's l'encís barroer de la diada grassa. Algúns es posaren, per retop, llassets a les anques, com una resposta tàcita a la granellada de les barres, que feia florir l'irreverencia de dur Catalunya a les calses. Entre les disfresses que agradaren més, sobressurtiren la d'un general anglès que, dalt de caball, passava altiu, amb bravates fanfarronesques i un húngar que portava subjecte a un morrió un gos disfressat de os blanc que al sò de la charanga va divertir de debò a n'els mirons que hi havía dalt del «Cassino». Sense esbrinarne la causa, un «os blanc» es, actualment, l'animal que mes fa riurer a la nostra vila ¡Misteris indescifrables de la multitut!

Un día de Carnaval sempre es bó que la gent es «descordi». Una mica de fressa, a n'els pobles, dona més resultats, fins en l'ordre de la cultura, que no pas aquell ensopiment, de bacaina o eunuc. I ara, aquí Artés, es ben bé una vila que ¡ja, ja! ja podèm anar sols, encara que en el fons siguèm tant bons minyons érem. Convé, entre tots, en serio, que no exagerém les coses, adulterantles perniciosament. Al pà, pà i al ví, ví ¡Mirèu que hi hagut, en poc temps, cada indigestió ideològica, que fà fredat!

Prò, sigui lo que vulgui, lo cert es que'l Carnaval d'enguany ha sigut un dels mes lluits i del que tothòm en guardarà una riallera memoria, sobre tot al pensar amb aquest xafarranxo grotesc de himnes, llassets, «cacarotes», arroç i granellades, que ja passarà, si Deu ho vol, com passen els «burrots»; foguerades de la sanc, que fan fer una cara ridícola i duren més poc que un Ajuntament interí de Reial Ordre.

Triptic d'amor

I

La meva novia

La meva novia te una suau frescô
que li raja, abundosa, de tot ella;
uns llavis del color de la rosella
i un caminar gentil i temptadó.

Una bondat que fà una dolça olô,
una carona, a l'afalac, vermella
i el jovenil esclat de la poncella
que riu amb les cançons de l'il·lusió.

Ens coneguerem no fà pas molts dies;
ara han florit les nostres simpatíes;
aquell idili ja es passió sens treva...

I ubriagats d'aquet viure feliç
ens estimem encara amb mes encis
perqué no ho volen els de casa seva.

II

La seva vèu

Aquesta noia qu'em te'l cor robat
te una vèu de crestall i de caricia
que parla ingenuament, sense malicia,
de l'engunia i el pler de sê estimat.

Caminant pels carrers de la ciutat
devé en la confidencia mes propicia

i abaixa els ulls, com una alba novicia
quant l'ànima, baixet, s'ha confessat.

Ai, vèu tota velada de rubor
que xiuxejes tendreses de candor
mentres el goig, per nostra vora, passa...

Desgrano amb tremolor «Penses en mí?»
I ella, aleshores, m'acostuma a dir
com un res fondo, «¡Hi penso massa, massa!»

III

El nostre somni

El somni qu'ara el nostre cor tant vol
es estimarnos sempre amb ubriaguesa,
no assaborir del mon altra dolcesa
que tú, del meu i jo, del teu consol.

Tenir una casa ont brilli força el Sol;
adins dels cors l'eterna jovenesa
i sempre junts cantà en la llar encesa.
prop del fillet que dorm en el breçol.

Treballà i viure en pau i amb alegría;
qu'els nostres petons tingan cada día
un poc més d'equilibri i mes de mel...

I aixís tots, dos entre rialles i planys,
anà escolant, serenament, els anys
fins que la Mort ens agermani al Cel.

ENRIC DE LA SERRA.

Barcelona, Febrer 1918.

La renovació espanyola

Parlen arreu de renovació; apar talment que va a posar-se la primera pedra d'aquet grant edifici, emprò ¿hi hauràn persones amb prou abnegació i desinterès, per a portar-la a cap, sacrificant-ho tot per bé de nostra patria?

Galicia, Vasconia, i Andalusía, així com altres regions sembla que comencen a flairar aquet nou ambient; a dojo es celebren mïtins de propaganda i un dels cap devanters es l'actual diputat pel districte de Castelltersol, ahont s'inclou la nostra vila i quin home demana, ara novament els vots del poble.

Ben segur que quants l'hagin escoltat creuràn que te l'exclusiva per la redempció, mes els qui coneguin a fons aquesta funesta política i la seva manera d'actuar no'ns arribarán pas a convèncer.

¿Pot mai fer obra gran i positiva el qui durant anys ha tingut la representació d'un districte, i sols s'ha recordat que n'era quan han vingut eleccions, perque sols ha sigut la vanitat i l'ambició les seves companyes, sense oir mai cap queixa ni preg dels humils que li donaren l'investidura? I quan sentím que surt de llavis d'un «leader» reconegut com a suprem prohom de són partit, invectives fustigant al odiós caciquisme, ens venen ganes, amb l'esperiencia d'Artés, de plorar i riurer, pensant com ha obtingut éll sempre l'acta i quins ignominiosos procediments ha seguit amb aquells que voluntariament li donaren el vot sense pensar mai que havía de servir, no per la seva tranquilitat i benestar, sino pel llarg calvari sofert en hores de proba.

Ara queda el temps per respondrer, germanes nostres provincianes, i el dia de demà en que ja haguèu «gaudit» d'aquesta gent i toquèu en la núa realitat lo que avui us pregonen com ideal redemptor, tots aqueixos somnis es veuràn esvaits, i el castell de la vostra esperança s'en anirà tot per terra. Ben clar us convencerèu com de sobres ja sabèm tots nosaltres que aquexa «panacea» es una mentida indigna que serveix d'escambell per ambicions personals a l'esquena de la multitut enlluernada

D'homes bons n'hi ha en tots els partits; si el cor els ho dicta, i no cerquen tan sols el profit particular tots poden fer excelenta feina i no es té pas de extremar la corda arrivant fins al separatisme, en forma d'autonomía mes o menys amplia per a que, en definitiva, no fessin altra cosa que transportar el caciquisme central i portarlo a provincies, com un cambi de domicili de Madrid a Barcelona, manant allavors com a absolut virrei qualsevol «arrivista» amb fums de mando.

I mentres prosegueixin enganyant i tot s'esfumi en vanes paraules, deixem que prediquin com a xarlatants aquells que tantes ridiculeses han fet per arribar al banc blau, considerant als seus electors com pàries que no mereixen apoi sino làtigo i mordassa. Mes no tenen dret a parlar, pels quins estèm ja en el secret de la seva política absorbent i despòtica, d'una renovació que no es res més que reacció i esclavitut i no pot ni dèu contar-se pas amb ells, ni amb les seves manyes per anar de cor i amb tot entussiasme, al progrés i enaltiment de la nostra terra.

JOAN VILARASAU

Café Nou d'Artés d'en FRANCISCO GUADAYOL
CARRER DE LA BARQUERA
Aromàtic cafè i exquisits licors. - Variadíssimes i atractivoles cintes cinematográfiques tots els diumenges.

Les disfresses d'enguany

El Carnestoltes d'enguany, com de molt temps a n'aquesta banda, a la nostra vila, sigué quelcom de grotesc, que fa riure i fàstic. Uns quants tabalots, tant sols, s'embadurnen la cara per anar pels carrers entre l soroll del bombo i dels platerets, convertits en pallassos que riuen a plas fixe—que's la rialla mes trista. I com ùnica nota de caritativa hermosor damunt la sensual barroería d'aquestos jorns de pecat en que'ls balls devenen caus de espessa luxuria, el dimars com de costum es donà l'arroç a la Plassa, a n'els necessitats, per unes mans blanques i gentils que devíen fer mes gustós, al paladar, el present amable.

Ben mirat. al nostre poble, enguany el Carnaval ha sigut, no un espectacle de tres jorns triats sino un muestrari qu'ha anat desfilant setmanes i mesos ¿Perque s'havien de posar caretes, an aquesta jornada, aquella gent que n'ha dut a tot hora, fent ensaigs de traició i d'hipocresia? Potser els pessimistes tenen rahó quant asseguren qu'els dies mes humans son aqueixos carnavalescs en que la gent amb el rostre tapat, fa cabrioles mentres endins clava una punxada al enemic. Hém vist tantes disfresses a cada moment de persones qu'han resultat «pellingos» qu'el Carnaval a Artés, ha sigut una festa diaria, una mica amarga i una mica revoltadora.

Jano, el Déu de les dues cares, ha tingut, entre nosaltres, molts devots i avui ens passen pel costat amb una casaca nova i trenta diners a la mà, nous Judes llastimosos que per un parell de talers i una setmanada d'anemia s'han vengut la llivertat que sospiraven Aquestes disfresses, com les que diumenge passat varen sortir, fàn compassió i rabia, si no fos la gana que traginen, s'hi podria fer brometas. l'ièrrot i Colombina, aqui Artés, es diuen altres noms, en la llista dels desafectes, que no han dit pas, amb vèu de falset «Que no me conoces» perqué tothóm els assenyala amb el dit, com se fà amb els malfactors, que ningú s'en fia. Aquell sastre de la Barquera ara «esquirol» que deia sempre. «Amb dos com jo, aviat estaria arreglat lo d'Artés», aquell obrer que parlava de browings i navajes lliberadores; i avui llepa les cames, com un gosset petener, a n'els antics endogaladors; aquell barber que ara incensa an els potentats, sense recordarse qu'el 2 de Janer memorable atiava en les rodones de gent, per cremar la Fábrica dels Berenguer; aquell aixelabrat «de pacotilla» qu'ara besa les mans del director i mesos enrera, la carabina al coll, cap a la Serreta, volia empaitar a son germà amb sotana; aquella cridanera que, les estisores als dits, volia tallar la barba d'en Puig pique i actualment es l'excéntrica protagonista de totes les miserietes venjatives de paraula i obra; tota aqueixa colla d'homes—de qualsevol cosa s'en diuen «homes»—haurien pogut fer un Carnaval ben maco, amb la cara plena de colors, encara que no hi hagués vermell, perque es el de la dignitat i de la vergonya

Aquets, en definitiva—i no el Teta i altres hardits companys de gatzara i cridaria—han sigut les veritables i tristes disfresses d'enguany.

La Candelera i la Fira.—Enguany el primer de Janer no es pogué celebrar, per la neu i la pluja, la típica fira de la nostra vila. Aquella diada del forasteràm va passar, pel mal temps, sense pena, ni gloria. I com que quan un poble creix les diversions son tant necessaries com el trevall cotidià, veusa quí que s'acordà fer-la el dos de Febrer, o sía per la Candelera.

De molts anys no s'en havía celebrat una que fos tant brillant. A les nou del mati, tingué lloc un gran concurs porquí, adjudicant-se premis als mamellons mes sapats i que durant l'any sien pasta d'una engreixada ferma. Més que de joguines i bisuteria la nostra fira es sempre el mercat comarcal dels garrinets que van, tot ignoscentons, a les estables netes, per ocupar el lloc d'aquell anterior —la vida es un «ai»—transformat ja en butifarres. A les tres de la tarda i a les vuit del vespre tingueren lloc bulliciosos balls an el «Café Nou» que es vegeren atestats de forasters que ens honraren la festa amb la seva presencia. Malgrat la fàbrica dels Berenguer haver obligat a sos obrers a treballar, mai s'havía vist una gentada tant grossa, que venía a esser una bofetada pels quins estaven empenyats en que fracassés i que seràn els portaveus, per tot,

de la victoria del poble. Dalint-se al veure l'alegría de la gent lliure, «esquiroles» hi hagué que, no poguent aguantar mes, s'en anaren a la nit a ballar amb perill de repulsa, en un impuls sentimental de joventut i rebeldia.

¡Ai! Candelera gentil
Mare de Déu de Candelera
temps de salâ el pernil
tot esperant la primvera...

com deïa el poeta. «Quant la Candelera plora, el fret ja es fora, quant ella riu, el fret es viu». Aquest any ni va somicar tant solsament lo qual contribrui a que es multipliquessin els visitants dels volts, perque la pluja per exemple, no es pas el millor convit per anar fer cami cap a la Fira d'Artés, que, tant malhaurada per la temperatura, no hi haurà altre remei que fer, amb ella lo que s'ha fet amb els titols desafectes, com mestre i veterinari; d'aqui endavant, posarhi plural; una al istiu i una altra pel Cap d'Any, eterna vigilia de la gesta gloriosa.

«*Ego te baptismo*»—Nostre estimat amic en Pere Galobardes, fill del venerable ex-alcalde popular del finit Ajuntament interi del any passat, Don Ramón passa pel goig d'haber vist aumentar la seva familia amb un nou fillet, quin bateig, al que hi assistí lo mes selecte del poble, tingué lloc amb tot explendor, fà pocs dies. Que la seva felicitat d'ara sia inacabable.

«*El matrimonio es una gran verdad*».—Tenim el gust de comunicar als nostres llegidors que el vinent mes de Mars s'uniran a Barcelona, amb el sagrat llàs del matrimoni, la gentil i bonica senyoreta Na Conxita Arau amb el jove l'ere Arroyo.

No cal dir com els desitjem que tota la vida els sia lluna de mèl.

Nomenament acertat.—Ha sigut molt ben rebut, pel poble el nombrament que fà poc ha fet nostre benvolgut amic l'alcalde popular D. Josep Gibert de agutsil del Municipi a favor del noi de cal Quics del Arrabal, que tantes simpaties compta entre tota la gent artesenca.

»*Els reiets de casa*».—Durant la primera quincena del actual mes s'han registrat tres naixements, corresponents als venturosos esposos En Silvestre Casas Padròs i Na Maria Rafart una nena; En Josep Soldevila Isanda i Na Teresa Faidella, un nen i En Luis Torrabadella i Na Francisca Santamaria, un altre nen.

Als pares, la mes coral enhorabona.

Aniversari recordat.—El dia 26 de Janer es celebrá el tercer aniversari de la mort del qu'en vida fou model de virtuts i rector nostre, Mossèn Noguera. Testimoni de les simpaties qu'en la terra deixà, fou la gentada qu'assisti al Ofici.

Cada dia que passa, com amb els homes exemplars, es fà mes gran ell. Ningù posaba un zel tant devot en fer, de les festes eclessiastiques, fastuoses jornades de sentiment i plasticitat, ofrena al Altissim. Ningù com ell, bó com el pà blanc, prodigà. amb mà paternal, mes consols i balsems.

A mida que la seva figura es và fent borrosa en l'oblid del mon, el nostre record es mes viu per aquell capellà auster i rialler. ja de cabells de plata, en qui el fanatisme era perdonat per ses bondats infinites qu'el feien cuidar dels afers espirituals amb un fervor d'apostòl, sense ficàrse en altres jurisdiccions que serveixen, com veièm ara, per esgarriar a las ovelles, avans tant fidels, del remat de Crist.

Avis d'Administraciò.—Per la bona marxa del periódic preguèm als senyors suscriptors que no hagin satisfet encara la quota correspont, se serveixin fer ho lo mes avans millor, de la manera que mes els plagui. Reben suscripcions i anuncis a Barcelona, D. Valenti Golobardes, Plaça Letamendi, 10; a Manresa D. Josep Boixeda, Carrer d'Urgell 3, i a Artés D. F. Guadayol, Café Nou, i la l'Administraciò.

Tarifes d'anuncis a El Dos de Janer. Espai d'un octau de plana, una pesseta per cada inserciò, aumentat el preu proporcionalment al espai. No s'admeten anuncis per menys d'un trimestre, deventse pagar anticipadament.

El senyor suscriptor que deixi de rèbre corresponentment el periódic, dignis passar avis a aquesta Administraciò, a fi de posar-hi remei.

La salut i l'Amor.—Durant aquets quinse dies no hi ha hagut a Artés, ni una defunciò ni un matrimoni. Tota l'alegria qu'ens dona el sapiguer que'ls enterra morts no han tingut feina, ens la trèu l'amargor de veure qu'els festeigs van quedant, ara per ara, en la solteria. ¿Serà que la veu del món, angoixosa per les subsistencies, entrebanca, amb consells prudents, les joves impaciencies? Lo cert es que ni la religiò ni la medicina han tingut, aquet mitj mes, excessiu treball.

Ni un mort es una cosa que plau sempre, perque-i menys an el Febrer qu'es una mala eina no s'hi poden fer gaires bromes. Però ni un casament es quelcom tant gris i mancat de vida que les parelles d'Artés, a punt de unirse, en una promesa eterna—les parauamoroses son-fum—gairebè, al sapiguer-ho, s'en donaràn una mica mica de vergonya.

Tartanes de JOSEP ROCASALVAS
D'Aviñó i Artés a Manresa i viceversa
HORES DE SORTIDA:
Aviñó, a les 6 mati: Artés, a les 5, 7 i 13 i mitja.
Manresa, a les 10, 14 i 17

Tip. V. Golobardes i Gmá.—Plassa Letamendi, 10.-Teléfon 2202.A